

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การจัดการนางข้าวประจำหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายเอกชัย บุศสยา

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์รำไพพรรณ	อภิชาติพงศ์ชัย	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณฤๅ	ณ ลำปาง	กรรมการ
อาจารย์ ดร.วรทัศน์	อินทร์คัมพร	กรรมการ
อาจารย์พัฒนกร	ยาวิไชย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการนางข้าวประจำหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการของคณะกรรมการนางข้าวประจำหมู่บ้าน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นางข้าวประจำหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 155 นาง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ร้อยละ 40 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 นาง แบ่งเป็น นางข้าวระดับดี ปานกลาง และระดับต้องปรับปรุงแก้ไข มีสมาชิกเฉลี่ย 105 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ นำผลมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

จากการศึกษาพบว่า กรมส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามโครงการนางข้าวผู้นำฝนในเขตชนบทพื้นที่ยากจน ปี 2526-2529 และเขตเกษตรล้ำหลัง ปี 2530-2534 คณะกรรมการหมู่บ้านเสนอจัดตั้งนางข้าวประจำหมู่บ้าน สถานที่ตั้งบริเวณที่สาธารณะประจำหมู่บ้าน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างเพื่อให้เป็นแหล่งสำรองข้าวพันธุ์ดีในท้องถิ่น การเลือกตั้งคณะกรรมการให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ สมาชิกมีส่วนร่วมกิจกรรมการประชุม ปลูกข้าว นำข้าวขึ้นฉาง ร่วมหุงและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนางข้าว

การดำเนินธุรกิจนางข้าวประจำหมู่บ้าน ได้แก่ การหาพันธุ์ข้าวดีและข้าวเปลือกสำรองนาง การเยี่ยมข้าวพันธุ์ การชำระหนี้ การถือหุง การจัดทำบัญชีนางข้าว การจัดประชุมคณะกรรมการ

และประชุมสมาชิก การรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อรอการจำหน่าย โดยมีพื้นที่ปลูกข้างของกลุ่มนางข้าวเฉลี่ย 765.93 ไร่ มีพันธุ์ข้าวสำรองนางเพื่อให้สมาชิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน การกู้ยืมพันธุ์ข้าว 43.5 ตัน จำนวนผู้กู้ 940 คน และกู้ยืมเพื่อไปบริโภค 70.5 ตัน จำนวนผู้กู้ 1,132 คน ความสามารถในการส่งคืนข้าว ร้อยละ 40 ส่งคืนข้าวได้ตามกำหนด จัดทำบัญชีตามเอกสารประกอบบัญชีและสมุดบัญชี ร้อยละ 67.5 มีการจัดทำและสามารถตรวจสอบ เงินทุนหมุนเวียนของกลุ่มนางข้าว โดยเฉลี่ย 22,351.82 บาทต่อปี

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการของคณะกรรมการนางข้าวพบว่าขาดความรู้ความสามารถ และประสิทธิภาพเรื่องบัญชี ทำบัญชีไม่เป็นไปตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการเกษตร เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ ไม่ให้ความสำคัญต่อการคัดพันธุ์ข้าวส่งคืน พันธุ์ข้าวสำรองนางมีน้อย สมาชิกไม่ส่งคืนข้าวตามกำหนด และไม่ให้ความสำคัญต่อการประชุม

ข้อเสนอแนะในการจัดการนางข้าว ควรจัดฝึกอบรมคณะกรรมการบริหารนางข้าวเรื่องบัญชี จัดระเบียบการประชุม คัดพันธุ์ข้าวตามหลักวิชาการ ทำหนังสือ ตั๋วสัญญากู้ยืมควรจะชัดเจน ชัดเวลาชำระคืน ขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ การจัดการนางข้าว ผู้มีความสำเร็จมาจากการสนับสนุนของคณะกรรมการบริหารนางข้าวที่มีความรู้ ความสามารถ สามัคคี ซื่อสัตย์ และความร่วมมือของสมาชิก

Independent Study Title Management of Village Rice Barn Operation in Chiang Mai

Province

Author Mr. Ekkachai Boosaya

M.S. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee:

Lecturer Rampaipan	Apichatpongchai	Chairman
Asst. Prof. Dusdee	Nalampang	Member
Lecturer Dr. Wallratat	Intarucomporn	Member
Lecturer Pattakorn	Yawichai	Member

Abstract

The purpose of this research aimed to study about the village rice barn management in Chiang Mai province and to investigate its problems and obstacles.

Forty barns were randomly selected from 155 barns which could be divided into 3 levels : good, fair and to be improved conditions. The average members per barn was 105. Descriptive statistic was used to analyse the data.

Form the research findings, it was found that the Department of Agricultural Extension (DOAE) had carried out the rainfed rice bran projects in poverty areas during 1983-1986 and in underdeveloped areas during 1987-1991. The villages committee proposed rice barn establishment. Most of the barns were located at the village public land. DOAE had provided construction materials for rice barn reservation. The elected committees had to follow the rules and regulation. The members had to participate in various activities, i.e., meeting, planting rice, loading rice to the barn, sharing cost and expressing their opinion on rice barn administration.

Some village rice barn management activities were to :searching for good rice variety reserving paddy in the barn, borrowing rice, settling account, book- keeping of rice barn,

organizing both committee and member meetings and gathering paddy for sale. The average size of paddy field was 765.93 rai. There were sufficient amount of reserved paddy for all members. Almost 40 tons of rice were borrowed by 940 members for rice stock, and about 70 tons were borrowed by 1,132 members for consumption. About 40 percent of the members were able to return rice to the barn on time. Almost 70 percent of the member could manage their account and could be investigated as well. The average turn over of the rice barn group was 22,351.82 bath per year.

The problems and obstacles of rice barn management encountered by committee were lacking of knowledge and experiences in managing the account which did not reach the standard of DOAE. Furthermore, its turn over was not enough. The members did not aware of selecting good quality of rice when they returned it to the barn. Some barns reserved small amount of rice in the barn. Some members did not return rice on time. Some of them was not interested in attending the meeting.

Some recommendations emerged from this study are: the committee should be trained on managing account. The agenda of meeting should be set beforehand. Selected rice should be done technically before return to the barn. The contract of borrowing should be done clearly. The time of paying back should be extended in some cases. The government should support the budget on village rice barn management. Knowledgeable committee, unity and honest among committee and members, and cooperation are necessary vehicles to promote the success of the barn management.